

Ured za upravljanje kvalitetom • Zvonimirova 8 • + 385 1 4698 125
 urkva@unizg.hr • www.unizg.hr/kvaliteta
 Poštanska adresa: Trg maršala Tita 14, 10 000 Zagreb, Hrvatska

Sadržaj

Aktivnosti iz područja osiguravanja kvalitete	2
Novi Zakon o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju	3
Završen projekt Ishodi učenja na Sveučilištu u Zagrebu "SveZaIU"	4
SPONA – On line Savjetodavna podrška nastavnicima za unapređenje nastavnog rada	5
Vrednovanje trogodišnjih preddiplomskih studija od strane prve generacije studenata (prvostupnika) koji su diplomirali u ak. godini 2007./2008.	6

Dragi čitatelji,

unapređenje kvalitete srž je svakoga visokoobrazovnog sustava, te je nužno kvalitetu promatrati kroz različite perspektive svih sudionika tog sustava. Imajući u vidu specifičnosti akademskog okruženja, svaki sustav kvalitete mora imati jasno određenu razvojnu viziju. Budući da se u hrvatskom visokoobrazovnom sustavu moraju ispuniti obveze koje su preuzete potpisivanjem Bolonjske deklaracije, protekle godine učinjen je novi korak prema definiranju pravnih procesa i uloga svih sudionika u nacionalnom sustavu unapređenja kvalitete usvajanjem Zakona o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju. Donošenjem toga Zakona nastojalo se odgovoriti na pitanja kao što su inicijalna akreditacija za izvođenje studijskih programa, obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, reakreditacija postojećih visokih učilišta i studijskih programa, vanjska neovisna periodična prosudba unutarnjeg sustava osiguravanja kvalitete, tematsko vrednovanje, te ustrojstvo i djelatnosti Agencije za znanost i visoko obrazovanje.

Dosljednom primjenom Zakona omogućit će se planirano unapređenje procesa razvoja studijskih programa, te osnivanje visokih učilišta i znanstvenih organizacija. U skladu s tim, Sveučilište u Zagrebu intenzivno nastavlja s pripremama za donošenje pravila i postupaka nužnih za usklađivanje s odrednicama Zakona.

Važno je istaknuti naša nastojanja da učinimo kulturu kvalitete temeljem svih akademskih vrijednosti. Stoga je unutar Ureda za upravljanje kvalitetom organizirana on line Savjetodavna podrška nastavnicima za unapređenje nastavnog rada „SPONA“ s ciljem pružanja stručne podrške nastavnicima u području planiranja nastave, nastavnih metoda i tehnika, evaluacije studentskih postignuća, te opće komunikacije sa studentima i suradnicima. Ujedno je pokrenuta on line anketa za nastavnike koji predaju na preddiplomskim studijima kako bi procijenili neke od karakterističnosti studija na kojima izvode nastavu, te istaknuli određene smjernice za poboljšanje opće kvalitete studija. Jednako tako, provedena je i anketa za studente koji su završili preddiplomski studij, te su rezultati na razini Sveučilišta prikazani u ovom broju našega glasila.

Želja nam je potaknuti sve članove akademske zajednice na suradnju i stvaranje razvojnih programa unapređenja kvalitete, s trajnom svrhom promicanja visokih standarda u svim područjima stručnoga i znanstvenoga rada.

*prof. dr. sc. Ljiljana Pinter
 prorektorica za studije i upravljanje kvalitetom*

Aktivnosti iz područja osiguravanja kvalitete

- ▶ 24. travnja 2009. održana je svečana promocija priručnika za sveučilišne nastavnike "Planiranje kurikuluma usmjerenog na kompetencije u obrazovanju učitelja i nastavnika" i svečano je otvoren e-portal "Učenje i poučavanje u visokom obrazovanju". Priručnik i portal razvijeni su u okviru projekta Nacionalne zaklade za znanost i visoko obrazovanje Ishodi učenja u obrazovanju učitelja i nastavnika.
- ▶ 3. travnja 2009. Sabor Republike Hrvatske donio je odluku o proglašenju Zakona o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju. Tim se Zakonom uređuju: osiguravanje i unaprjeđivanje kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju postupcima inicijalne akreditacije, reakreditacije, tematskog vrednovanja i vanjske neovisne periodične prosudbe unutarnjeg sustava osiguravanja kvalitete (audit), status, djelatnost i ustrojstvo Agencije za znanost i visoko obrazovanje, te uloga ostalih tijela koja se u Republici Hrvatskoj brinu za osiguravanje i unaprjeđivanje kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju.
- ▶ Od 7. do 8. svibnja 2009. predstavnici Sveučilišta u Zagrebu sudjelovali su na radionici u organizaciji Agencije za znanost i visoko obrazovanje u Tomislavovu domu na Sljemenu, za predsjednike područnih znanstvenih vijeća, umjetničkih vijeća i matičnih odbora na teme: Zakon o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju, Pravilnik o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja i Pravilnik o znanstvenim i umjetničkim područjima, poljima i granama.
- ▶ U ljetnom semestru akademske godine 2008./2009., od 15. svibnja do 12. lipnja 2009. na većini sastavnica provedena je studentska anketa za vrednovanje rada nastavnika Sveučilišta u Zagrebu.
- ▶ 2. lipnja 2009., u organizaciji Ureda za upravljanje kvalitetom Sveučilišta u Zagrebu, održano je predavanje prof. dr. sc. Zdenka Rengela na temu "Evaluacija kvalitete istraživačkog i nastavnog rada na sveučilištima". Prof. dr. sc. Z. Rengel redoviti je profesor na University of Western Australia, u Perthu.
- ▶ Od 15. do 19. lipnja 2009. prof. dr. sc. Ljiljana Pinter, prorektorica za studije i upravljanje kvalitetom, sudjelovala je na EAIE Course in Quality Management in Higher Education u Enschede u Nizozemskoj.
- ▶ Od 23. do 24. listopada 2009. predstavnici Sveučilišta sudjelovali su na seminaru "Effective Change Management – Assuring Quality in Higher Education Institutions" održanom u Zagrebu u organizaciji Njemačke rektorske konferencije i Agencije za znanost i visoko obrazovanje.
- ▶ U Copenhagenu od 19. do 21. studenog 2009. održan je četvrti Europski forum osiguravanja kvalitete u organizaciji EUA, ENQA-e, EURASHE i ESU na temu "Creativity and Diversity Challenges for quality assurance beyond 2010".
- ▶ Tijekom prosinca 2009. provedena je online anketa kojom su nastavnici Sveučilišta u Zagrebu imali priliku procijeniti neke karakteristike studija na kojima predaju. U anketi je sudjelovalo 440 nastavnika.
- ▶ Tijekom siječnja 2010. provedena je anketa za studente koji su ak. god. 2008./2009. završili preddiplomski studij na Sveučilištu u Zagrebu. Ovo je druga generacija prvostupnika koja je imala priliku vrednovati izvedbu preddiplomskog studija u cjelini.
- ▶ Od siječnja 2010. nastavnici čiji rad studenti vrednuju kroz informacijski sustav visokih učilišta (ISVU) mogu svoje rezultate vidjeti na nastavničkom portalu uz uporabu vlastite lozinke. Organizacijske i tehničke pretpostavke za ovakav brži i jednostavniji povrat rezultata ostvarene su suradnjom Ureda za upravljanje kvalitetom Sveučilišta u Zagrebu i Fakulteta elektrotehnike i računarstva.

Pripremila: Marija Badovinac Škrinjar

Novi Zakon o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju

Stupanjem na snagu Zakona o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju (NN, broj 45/09) uvedene su novine u području osiguravanja i unaprjeđivanja kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju na području RH.

Naime, u skladu s važećim Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN, broj 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 2/07-Odluka USRH i 46/07), izvršeno je usklađivanje studijskih programa i provedbe studija s načelima sadržanim u Bolonjskoj deklaraciji, a koraci koji predstoje su:

- usklađivanje kvalitete studijskih programa u skladu sa standardima država Europske unije
- izrada Nacionalnog kvalifikacijskog okvira koji se zasniva na hrvatskoj obrazovnoj tradiciji, sadašnjem stanju i razvoju društva, potrebama gospodarstva, pojedinca i društva u cjelini, odrednicama Europskoga kvalifikacijskog okvira (EKO) - European Qualifications Framework, EQF i međunarodnim propisima koje je prihvatila Republika Hrvatska, i
- osiguravanje kvalitete putem jedinica za jamstvo kvalitete na visokim učilištima.

Međutim, Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju nije se na odgovarajući način reguliralo osiguravanje kvalitete, što je rezultiralo nekontroliranim porastom mreže visokih učilišta i studijskih programa, čime se utjecalo i na kvalitetu cjelokupnog obrazovnog sustava.

Nadalje, u navedenom Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju nisu definirane sve obveze koje je Republika Hrvatska preuzela potpisivanjem Bolonjske deklaracije, posebno ne one koje se odnose na aspekt osiguravanja i unaprjeđivanja kvalitete, što uključuje i primjenu Europskih standarda i smjernica za osiguravanje kvalitete u europskom prostoru visokog obrazovanja (ESG), strateškog dokumenta usvojenog na Ministarskoj konferenciji u Bergenu 2005. godine.

Stoga je bilo neophodno utvrditi i propisati jasne i objektivne postupke na temelju kojih će se vrednovati i ocjenjivati kvaliteta subjekata vrednovanja (tzv. vanjsko osiguravanje i unaprjeđivanje kvalitete), kao i propisati obvezu i odgovornost istih

subjekata za učinkovitost i ostvarivanje kvalitetnih ishoda obrazovnih i znanstvenih aktivnosti (tzv. unutarnje unaprjeđivanje kvalitete).

Donošenjem Zakona o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju naglašava se i pojačava strateška uloga Nacionalnog vijeća za visoko obrazovanje i Nacionalnog vijeća za znanost kao najviših stručnih i savjetodavnih tijela koja se brinu za razvitak i kvalitetu cjelokupnog sustava znanosti i visokog obrazovanja. Kao strateška tijela, nacionalna vijeća su zadužena za donošenje nacionalne strategije i politike visokog obrazovanja i znanosti, izradu nacionalnih akademskih standarda, praćenje provođenja i stalno unaprjeđivanje standarda te usklađivanje s ESG-om, vođenje brige o razvoju visokog obrazovanja i uključivanje nacionalnog visokog obrazovanja u Europski prostor visokog obrazovanja, davanje poticaja za donošenje novih i izmjenu postojećih propisa u visokom obrazovanju te vođenje brige o razvoju znanosti i uključivanje u međunarodne mreže znanstvenih institucija.

U okviru tog Zakona osnažena je i uloga Agencije za znanost i visoko obrazovanje (u daljnjem tekstu: Agencija) te su definirani postupci vanjskog osiguravanja kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju.

Zakonom je Agencija preuzela sljedeće zadatke:

- a) sudjelovanje u postupku inicijalne akreditacije
- b) sudjelovanje u postupku reakreditacije
- c) provođenje postupka tematskog vrednovanja
- d) provođenje postupka vanjske neovisne periodične prosudbe unutarnjih sustava osiguravanja i unaprjeđivanja kvalitete (audit)
- e) prikupljanje i obrađivanje podataka o sustavu znanosti i visokog obrazovanja u svrhu pružanja relevantnih informacija, statističkih pokazatelja i analiza koje su potrebne kao polazišta za utvrđivanje standarda, kriterija i donošenje ocjena u svim postupcima vrednovanja koje provodi Agencija, te relevantnih informacija o stanju i učinkovitosti cjelokupnog sustava znanosti i visokog obrazovanja

f) pružanje informacija o uvjetima upisa na visoka učilišta u Republici Hrvatskoj i objedinjavanje podataka o ispunjavanju uvjeta za upis kandidata na visoka učilišta na temelju kojih visoka učilišta vrše upis na studijske programe.

Zakonom se uvodi novo vrednovanje koje se do sada nije provodilo u RH, a u skladu je s primjenom Bolonjskog procesa u visokom obrazovanju. Radi se o vanjskoj periodičnoj neovisnoj prosudbi sustava osiguravanja kvalitete visokoobrazovnih učilišta.

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa RH "Planom razvoja sustava odgoja i obrazovanja 2005. - 2010." koji je sastavni dio Strategije Vlade RH, utvrdilo je da se:

- do 2006. godine uspostavi sustav jamstva kvalitete u visokoobrazovnom sustavu Republike Hrvatske
- do 2010. godine provede vanjsko vrednovanje kvalitete visokoškolskih programa i institucija, uz usporedan razvoj jedinica za jamstvo kvalitete na visokim učilištima.

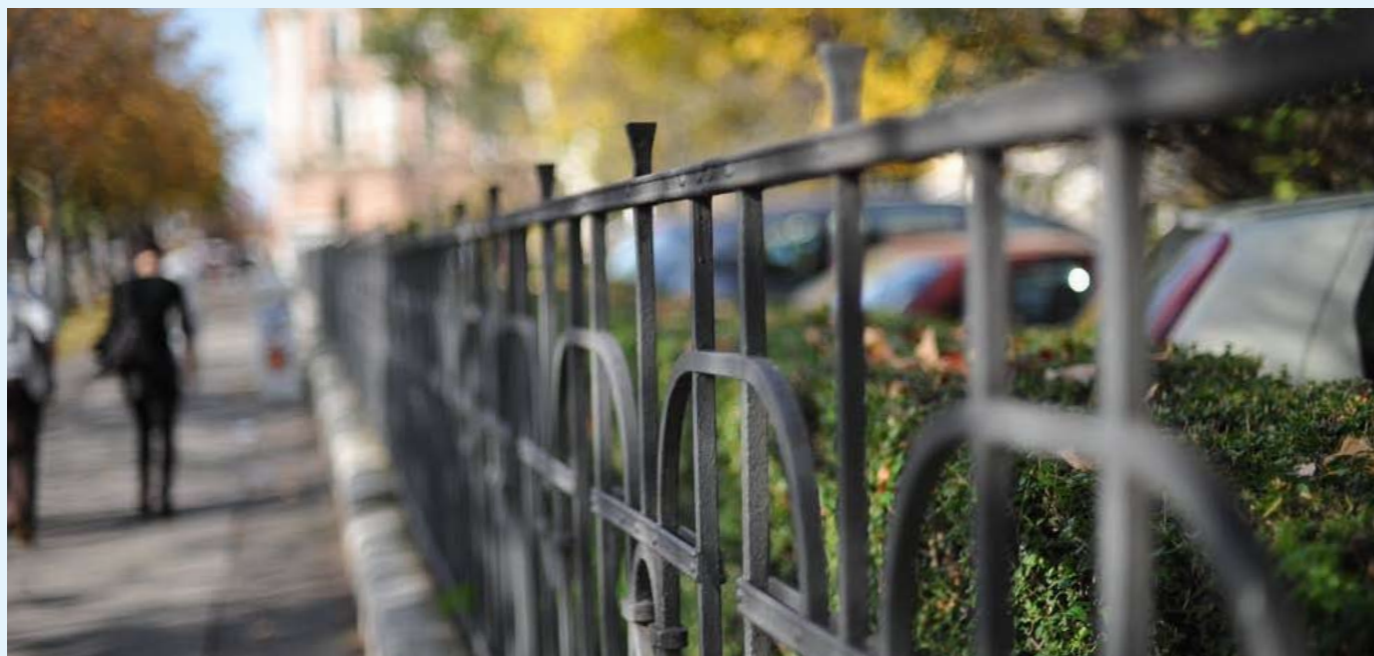
U skladu s planom, sva sveučilišta u RH započela su s osnivanjem jedinica za ustrojavanje sustava osiguravanja kvalitete visokog obrazovanja.

Novina je da je Zakonom predviđeno da sva visoka učilišta (veleučilišta i visoke škole, kako javne tako i privatne) moraju uspostaviti sustave osiguravanja kvalitete i započeti unutarnju prosudbu sustava.

Zakonom je, također, utvrđeno da Agencija za znanost i visoko obrazovanje provodi vanjsku periodičnu prosudbu sustava osiguravanja kvalitete visokih učilišta. Postupak će se provoditi ciklički svakih pet godina.

I zaključno, donošenjem ovoga Zakona omogućit će se planirano unaprjeđenje procesa razvoja studijskih programa, osnivanja visokih učilišta i znanstvenih organizacija, poboljšanje kvalitete nastavnog osoblja i njihovih kompetencija, procesa nastave, znanstvene djelatnosti i stručnih usluga te praćenje tržišta rada radi poboljšanja mogućnosti zapošljavanja završenih studenata i poticanja međunarodne suradnje koja utječe na gospodarski razvoj.

Vesna Dodiković Jurković

Završen projekt Ishodi učenja na Sveučilištu u Zagrebu "SveZaU"

Razlozi za prijavu projekta Ishodi učenja na Sveučilištu u Zagrebu "SveZaU" bili su utemeljeni na potrebi da se na svim fakultetima unutar različitih područja koja čine Sveučilište u Zagrebu rasprave mogućnosti definiranja ishoda učenja na tri razine: na razini modula ili predmeta, na razini preddiplomskog i diplomskog studijskog programa, te na razini područja. Sveučilište u Zagrebu, s obzirom na brojnost preddiplomskih i diplomskih programa i potrebu njihove recenzije, imat će iznimno zahtjevan i složen posao.

Modelom ishoda učenja predviđa se analiza nastavnih planova u okviru koje treba utvrditi vode li predavanja, zadaci, seminari i vježbe krajnjem cilju - sposobnosti primjene znanja u praksi. Za sve studijske programe, u skladu s preporukama višegodišnjeg Tuning projekta EC (http://ec.europa.eu/education/index_en.html), potrebno je odgovoriti na sljedeća pitanja:

1. Postoji li društvena potreba za pojedinih studijskim programom na regionalnoj, nacionalnoj ili europskoj razini?
2. Je li ta potreba prepoznata na temelju konzultacija s poslodavcima, stručnjacima i profesionalnim tijelima?
3. Je li program dovoljno zanimljiv i opravdan iz akademske perspektive?
4. Postoje li potrebni resursi za provedbu programa unutar institucije ili je potrebna suradnja s vanjskim partnerima?

U provedbi sveučilišnog projekta bila su predviđena tri dijela; u prvome dijelu članovi projekta definirali su zajedničke polazne točke za izradu publikacije o ishodu učenja na Sveučilištu u Zagrebu, održavali uvodne sastanke i prvu radionicu na kojoj je projekt javno predstavljen. U drugome dijelu održano je 6 ciljanih radionica po znanstvenim područjima, uz aktivno sudjelovanje prodekana za nastavu, voditelja studijskih programa, nastavnika, predstavnika studenata te predstavnika poslodavaca. U trećem dijelu projekta organizirana je završna radionica sa sudjelovanjem članova projektnog tima, predstavnika akademske zajednice, Ministarstva znanosti, obrazo-

vanja i športa Republike Hrvatske, Agencije za znanost i visoko obrazovanje, te javnosti i predstavnika medija. Istodobno su prikupljeni i objedinjeni pisani materijali nastali u tijeku provedbe projekta, te su u prosincu 2009. objavljeni u publikaciji pod naslovom "Ishodi učenja na Sveučilištu u Zagrebu".

Značajan europski projekt pod naslovom Tuning educational structures in Europe za mnoga je područja odredio zajedničke okvire u postupku definiranja ishoda učenja. Pristup u kojem se uspoređuju stavovi i rangira važnost postignuća učenja od strane studenata, nastavnika te poslodavaca ukazao je na znatne razlike u određivanju "prioritetnih" znanja. U vremenu brzih promjena u društvu, čemu smo danas svjedoci, postoji potreba za trajnim preispitivanjem ciljeva obrazovanja na svim razinama, a posebno na preddiplomskoj i diplomskoj razini. Sveučilišni nastavnici imaju veliku odgovornost upravo u definiranju ishoda učenja, kako za pojedini modul odnosno predmet tako i za cijele studijske programe.

Upravo je projekt SveZaU bio usmjeren prema dopuni postojećih, te osmišljavanju novih, učinkovitijih studijskih programa, koji će omogućiti izobrazbu kvalitetnijih i konkurentnijih stručnjaka školovanih na Sveučilištu u Zagrebu, kako na preddiplomskoj tako i na diplomskoj razini. Dobro određeni ishodi učenja temelj su svakog obrazovnog procesa. U osam radionica koje su u okviru projekta održane na Sveučilištu u Zagrebu bilo je

ukupno više od 500 sudionika. Svi materijali koji su rezultat rada na projektu, održane prezentacije sa svih radionica, te drugi korisni podaci, prikazani su na internetskim stranicama Sveučilišta u Zagrebu. S obzirom na aktivno sudjelovanje gotovo svih sastavnica Sveučilišta u Zagrebu, provedbom projekta ostvareno je širenje novih spoznaja o ishodu učenja i njihovoj ulozi u suvremenim obrazovnim sustavima u području visokog obrazovanja.

Održane prezentacije, rasprave sudionika radionica, te pisani materijali prikazuju bogatstvo i raznolikost u studijskim programima Sveučilišta u Zagrebu. U knjizi "Ishodi učenja na Sveučilištu u Zagrebu" prikazan je presjek stanja u kojem se, s obzirom na zastupljenost ishoda učenja, Sveučilište i njegove pojedine sastavnice danas nalaze. Kreatori budućih studijskih programa imat će na raspolaganju velik fond informacija o ishodu učenja, a svi prilozi u knjizi mogu pomoći u promišljanju i preciznijem definiranju budućih sadržaja predmeta i modula. Projekt je većim dijelom financiran sredstvima Nacionalne zaklade za znanost, visoko školstvo i tehnološki razvoj Republike Hrvatske, koja su omogućila da se na Sveučilištu u Zagrebu provedu sve aktivnosti predviđene u prijavi. S obzirom na značaj ishoda učenja u povećanju kvalitete obrazovnog procesa u visokom obrazovanju mogućnost prijave projekta u ovom području iznimno je korisna.

Prof. dr. sc. Milan Mesić

SPONA – On line Savjetodavna podrška nastavnicima za unapređenje nastavnog rada

Cjelovit sustav osiguravanja kvalitete visokoškolske nastave, uz nadzor i praćenje kvalitete učenja, poučavanja i uvjeta u kojima se održava nastava, obuhvaća i pristupe usmjerene na unapređenje kvalitete nastave. U tom smislu suvremena sveučilišta razvijaju sustave podrške u učenju i prilagodbi na uvjete studentskog života namijenjene studentima, kao i različite oblike potpore sveučilišnim nastavnicima.

Najuobičajeniji oblici podrške nastavnicima su različiti obrazovni programi koji se provode sa svrhom poučavanja nastavnika u primjeni suvremenih nastavnih metoda i tehnika te posebice u primjeni informacijsko-komunikacijskih tehnologija. Upravo je uvođenje informacijskih tehnologija omogućilo da se dio ovih sadržaja ponudi sveučilišnim nastavnicima i preko Interneta.

Tijekom prošle akademske godine Sveučilište u Zagrebu realiziralo je dva međusobno povezana projekta podrške sveučilišnim nastavnicima. Jedan je e-portal UPraVO (Učenje i poučavanje u visokom obrazovanju) na kojem se sveučilišni nastavnici mogu informirati o različitim temama vezanim uz osobine studenata, pristupe učenju, planiranje poučavanja, primjenu nastavnih metoda i tehnika usmjerenih na studenta, utvrđivanje ishoda učenja te o pitanjima vezanim uz stilove poučavanja, motiviranje studenata. Portal je razvijen u okviru projekta „Ishodi učenja u obrazovanju nastavnika i učitelja“ uz financijsku potporu Nacionalne zaklade za znanost.

Sveučilište u Zagrebu je uz portal, kojem je svrha opće informiranje o različitim aspektima suvremenoga nastavnog procesa u visokom obrazovanju, podržalo i razvoj sustava savjetodavne podrške nastavnicima koji se temelji na individualnom pristupu. To je On line savjetodavna podrška nastavnicima za unapređenje nastavnog rada ili SPONA čiji je cilj pružanje stručne podrške nastavnicima koji žele unaprijediti svoju nastavu, odnos prema studentima ili odnos prema kolegama - suradnicima u nastavi.

Područja u kojima se pruža individualno savjetovanje putem e-mail komunikacije su:

- Planiranje nastave (studijskog programa, kolegija, nastavne jedinice)
- Nastavne metode i tehnike: izlaganje, grupna diskusija, suradnička nastava,

problemska nastava, analiza slučaja, projektna nastava

- Evaluacija studentskih postignuća i vlastitoga nastavnog rada
- Komunikacija sa studentima, davanje povratnih informacija, mentorski rad
- Komunikacija sa kolegama-suradnicima u nastavi (dogovaranje, sastanci, timski rad, strateško planiranje i rješavanje problema u nastavi, nastavnički stres).

Savjetovanje se odvija virtualno preko stranice Ureda za upravljanje kvalitetom Sveučilišta u Zagrebu, a korisnici mogu biti svi nastavnici zaposleni na Sveučilištu u Zagrebu. Pravila rada Savjetovališta pobliže su uređena postupnikom kojim se utvrđuje procedura usklađena s etičkim načelima profesionalnog savjetodavnog rada, među kojima posebice valja istaknuti načelo povjerljivosti. Savjetovatelji su sveučilišni nastavnici odgovarajućeg profila iz područja edukacijskih znanosti i područja upravljanja ljudskim resursima

s dugogodišnjim iskustvom u grupnom ili individualnom savjetodavnom radu. Pitanja se postavljaju elektroničkim putem, a stručna suradnica Ureda za upravljanje kvalitetom ih upućuje savjetovatelju vodeći računa o njegovu specifičnom području stručnosti. Na postavljeni upit savjetovatelji odgovaraju brzo, a najkasnije u roku od deset dana.

Voditeljica SPONE:

prof. dr. sc. Vlasta Vizek Vidović
vizek@ffzg.hr

Adresa mrežne stranice E-portala UPraVO:

<http://domus.srce.hr/iuoun/UPraVO/>

Adresa mrežne stranice on-line savjetovališta za nastavnike SPONA:

<http://www.magicmarinac.com/urkva/index.php/spona>

Kontakt e-mail adresa na koju možete poslati pitanje:

urkva@unizg.hr

Vrednovanje trogodišnjih preddiplomskih studija od strane prve generacije studenata (prvostupnika) koji su diplomirali u ak. god. 2007./2008.

Akadske godine 2007./2008. za dio studija na Sveučilištu u Zagrebu, organiziranih prema načelu 3+2, završio je prvi ciklus preddiplomskog studija prvi put provedenog prema načelima Bolonjskog procesa. Ured za upravljanje kvalitetom, u suradnji s Centrom za psihodijagnostičke instrumente Filozofskog fakulteta, organizirao je i proveo anketu s ciljem prikupljanja informacija o iskustvima studenata vezanim uz izvedbu preddiplomskih studija prema novom modelu.

Anketa je provedena na najvećem broju studija u razdoblju između 9. i 23. prosinca 2008., dok je na manjem broju studija provedena u siječnju 2009.

Ciljnu populaciju predstavljali su studenti koji su u vrijeme provedbe ankete bili studenti prve godine diplomskog studija, što znači da su prethodne godine završili neki od preddiplomskih studija na Sveučilištu u Zagrebu. Sve procjene odnosile su se na njihov preddiplomski studij.

Cilj i sadržaj ankete

Opći cilj ankete odnosio se na vrednovanje različitih aspekata preddiplomskog studija, te procjenu studija u cjelini. Rezultati su obrađeni na razini svake studijske grupe, fakulteta/akademije, te na razini Sveučilišta. Ova anketa omogućuje sastavnicama i voditeljima studijskih grupa analizu provedbe preddiplomskog studija iz perspektive studenata, analizu dobrih i loših strana studija u cjelini iz studentske perspektive, te u skladu s tim planiranje mogućih mjera unapređenja kvalitete.

Anketni upitnik sastojao se od 105 pitanja podijeljenih u 8 cjelina, a svaka cjelina odnosila se na jedan aspekt preddiplomskog studija:

plomskog studija:

- A. PODACI O STUDENTICI/STUDENTU I ZAVRŠENOM PREDDIPLOMSKOM STUDIJU
- B. RAD SLUŽBI I OPĆI UVJETI STUDIRANJA NA VISOKOM UČILIŠTU
- C. STUDIJSKI PROGRAM
- D. IZVEDBA NASTAVE I VREDNOVANJE ZNANJA
- E. ODNOS PREMA STUDENTIMA I PODRŠKA U STUDIRANJU
- F. OPĆA PROCJENA ISHODA
- G. PRIJEDLOZI I KOMENTARI
- H. PROCJENA OPĆIH KOMPETENCIJA STEČENIH TIJEKOM STUDIJA

U dijelu označenom slovom G studenti su imali priliku odgovoriti na tri pitanja otvorenog tipa: "Što smatrate najvećom kvalitetom studija koji ste završili?", "Što smatrate nedostatkom studija koji ste završili?" i "Kojom promjenu biste predložili s ciljem poboljšanja opće kvalitete studija?".

Autori anketnog upitnika su prof. dr. sc. Damir Ljubotina, prof. dr. sc. Vlasta Vizek

Vidović i prof. dr. sc. Vesna Vlahović Štetić.

Ukupno je u anketi sudjelovalo 1720 studenata koji su preddiplomski studij završili na 22 sastavnice Sveučilišta u Zagrebu. Anketom su ispitani studenti 83 različita trogodišnja preddiplomska studija Sveučilišta u Zagrebu. Na 48 studija broj ispitanih studenata iznosi 10 ili više. Na ostalim studijskim grupama sudjelovalo je manje od 10 studenata, što je posljedica malog broja studenata koji su završili određeni studij, ali u određenim slučajevima i malog broja studenata uključenih u anketu. Od ukupnog broja ispitanih studenata 1385 (80,5%) studiralo je uz potporu Ministarstva, 295 (17,2%) studiralo je iz osobnih potreba, dok 40 studenata (2,3%) nije navelo vrstu studiranja. Na pitanje "Je li preddiplomski studij koji ste završili bio Vaš prvi izbor?", 1230 studenata (71,5%) navodi da je taj studij bio ujedno i njihov prvi izbor, 355 (20,6%) navodi da je to uglavnom bio jedan od prvih izbora, dok 117 studenata (6,8%) navodi da studij koji su završili nije bio njihov prvi izbor. Ukupno 18 studenata (1%) nije odgovorilo na to pitanje.

Slika 1.: Struktura uzorka prema odgovoru na pitanje „Je li preddiplomski studij koji ste završili bio Vaš prvi izbor?“ (tj. ono što ste željeli studirati)

Ukupan broj valjanih odgovora u ovom slučaju iznosi 1702.

Slika 2.: Grafički prikaz strukture odgovora na pitanje „Smatrate li da je organizacija studija prema načelu 3+2 korisna za vašu struku?“

Ukupan broj valjanih odgovora iznosi 1712.

Na pitanje predstavlja li njihov sadašnji diplomski studij nastavak istovrsnog preddiplomskog studija, potvrdno je odgovorilo 1628 (94,7%) studenata, dok je 85 studenata (4,9%) navelo da je njihov sadašnji diplomski studij različit od preddiplomskog. Ukupno 7 ispitanih (0,4%) nije odgovorilo na to pitanje. Taj podatak ukazuje na činjenicu da je na razini Sveučilišta najveći broj studenata nakon završenog preddiplomskog studija nastavio isti studij na diplomskoj razini. Na pitanje "Kada biste ponovno birali, biste li ponovno upisali isti preddiplomski studij?", ukupno 1330 studenata (77,3%) odgovara da bi ponovno upisalo isti preddiplomski studij, dok 384 studenta (22,3%) odgovaraju da ne bi ponovno upisali isti preddiplomski studij. Broj studenata koji nisu dali valjan odgovor na to pitanje je 6 (0,3%).

Na pitanje "Ukoliko se osjećate nepripremljenim za rad u struci, čija je odgovornost da se tako osjećate?", 1043 studenta (60,6%) navodi da se ne osjećaju pripremljenim za rad u struci. Preostalih 677 studenata (39,4%) nije odgovorilo na pitanje iz čega se može pretpostaviti da smatraju kako ih je preddiplomski studij u određenoj mjeri pripremio za rad u struci. Od 1043 studenta koji se ne osjećaju pripremljenim za rad u struci nakon završenog preddiplomskog studija 504 studenta (48,3%) za to smatraju odgovornim studij, 516 studenata (49,5%) smatra da su podjednako odgovorni i studij i oni sami, dok svega 23 studenta ili 2,2% smatraju da su sami odgovorni.

Od ukupnog broja ispitanih 813 studenata (47,3%) smatra da je organizacija studija prema načelu 3+2 korisna za njihov studij, dok 899 studenata (52,3%) smatra da nije. Ukupno 8 studenata nije odgovorilo na to pitanje. Dodatne analize ukazuju na značajne razlike u odgovoru na to pitanje među različitim studijima odnosno fakultetima. Studenti društveno-humanističkih studija u znatno većem postotku sustav 3+2 smatraju neprikladnim od studenata tehničkih usmjerenja koji ga smatraju primjerenim i opravdanim.

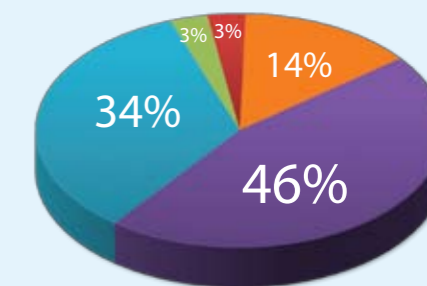
Koju biste opću ocjenu dali svom preddiplomskom studiju?

Prosječna opća ocjena kojom studenti ocjenjuju svoj preddiplomski studij iznosi 3,21.

Studenti su svoje zadovoljstvo različitim aspektima studija mogli procijeniti na ljestvici od 1 (potpuno nezadovoljan) do 5 (potpuno zadovoljan).

Slika 3.: Grafički prikaz strukture ocjena kojima studenti ocjenjuju svoj preddiplomski studij u cjelini (broj valjanih rezultata iznosi 1642)

- Izvrstan - 3%
- Vrlo dobar - 34%
- Dobar - 46%
- Dovoljan - 14%
- Nedovoljan - 3%

Tablica 1.: Prosječne vrijednosti procjena na skupu pitanja vezanih uz rad službi i opće uvjete studiranja na visokom učilištu

	N	M	SD
P3 Rad informatičke službe za studente (dobivanje vlastite e-mail adrese i sl.)	1548	3,71	1,255
P6 Korisnost WEB-stranica vašeg studija	1701	3,69	1,158
P8 Organizacija rada knjižnice	1586	3,52	1,079
P11 Opća kvaliteta i uređenost prostora (zgrade, pristup fakultetu i sl.)	1713	3,47	1,076
P2 Rad administrativne službe (tajništva) Vašeg odjela/odsjeka/zavoda	1434	3,40	1,134
P7 Opremljenost i ponuda literature u knjižnici	1606	3,39	1,014
P12 Opremljenost nastavnih dvorana	1711	3,33	1,095
P5 Mogućnost pristupa sustavu ISVU za studente (broj studenata i sl.)	1144	3,25	1,466
P10 Rad vodstva Vašeg studija (odjela, zavoda i sl.)	1620	3,24	1,116
P13 Opremljenost prostora u kojima se izvode vježbe (laboratoriji, seminari i sl.)	1632	3,22	1,116
P4 Korisnost informacijskog sustava visokih učilišta (ISVU)	1154	3,12	1,337
P1 Rad studentske referade fakulteta / akademije	1709	2,92	1,200
P15 Mogućnost pristupa računalima i Internetu u prostoru fakulteta	1690	2,89	1,298
P14 Primjerenost prostora s obzirom na broj studenata	1710	2,83	1,291
P9 Rad uprave fakulteta / akademije iz studentske perspektive	1594	2,74	1,095

Tablica 2.: Prosječne vrijednosti procjena na skupu pitanja vezanih uz opću procjenu ishoda preddiplomskog studija

	N	M	SD
P61 U kojoj mjeri Vas je studij pripremio za nastavak školovanja u struci?	1657	3,45	,932
P64 Koliko je općenito bio težak i zahtjevan Vaš preddiplomski studij?	1691	3,35	,910
P62 Koliko ste zadovoljni cjelokupnim iskustvom studiranja?	1705	3,33	,944
P59 U kojoj mjeri je studij ispunio Vaša početna očekivanja?	1699	3,19	,902
P60 U kojoj mjeri Vas je studij osposobio za rad u struci?	1579	2,82	,993
P66 U kojoj mjeri su informacije koje ste o studiju imali prije upisa bile točne i korisne?	1530	2,70	1,050
P63 Koliko ste zadovoljni mogućnostima zaposlenja nakon preddiplomskog studija?	1437	2,26	1,313
P65 U kojoj mjeri su ECTS bodovi usklađeni sa stvarnim nastavnim opterećenjem na kolegijima?	1673	2,23	1,086

N = broj procjena, M = aritmetička sredina, SD = standardna devijacija

Tablica 3.: Prosječne vrijednosti procjena na skupu pitanja vezanih uz studijski program

	N	M	SD
P17 Sadržaj i kvaliteta izbornih kolegija	1682	3,30	,930
P16 Sadržaj i kvaliteta obveznih kolegija	1711	3,27	,819
P20 Prilagođenost zahtjeva i težine kolegija predznanjima studenata	1668	3,21	1,017
P23 Stupanj u kojemu je sadržaj studijskog programa zadovoljio Vaša očekivanja	1705	3,15	,886
P22 Povezanost i slijed sadržaja na različitim kolegijima i godinama studija	1696	3,09	1,018
P21 Stupanj u kojemu kolegiji na prvoj godini olakšavaju prilagodbu studentima na studij	1666	2,89	1,059
P19 Mogućnost pohađanja kolegija koji nisu u sastavu Vašeg studija	1539	2,68	1,130
P18 Ponuda izbornih kolegija	382	2,52	1,081

N = broj procjena
M = aritmetička sredina
SD = standardna devijacija

Tablica 4.: Prosječne vrijednosti procjena na skupu pitanja vezanih uz izvedbu nastave i vrednovanje znanja

	N	M	SD
P26 Korisnost i kvaliteta izvora informacija za učenje (literatura, skripte, Internet i dr.)	1712	3,33	,934
P24 Korisnost predavanja za razumijevanje zadanih sadržaja	1710	3,23	,872
P39 Način provjere znanja i vještina (izvedba ispita)	1704	3,22	,946
P36 Redovite i jasne povratne informacije o uspješnosti u učenju i na ispitima	1686	3,18	1,037
P40 Opće zadovoljstvo izvedbom studijskog programa	1715	3,07	,887
P25 Praktični rad na vježbama (seminarima) i mogućnost praktične provjere stečenih znanja i vještina	1701	3,04	1,014
P33 Jasno definirani kriteriji za vrednovanje znanja (je li jasno što student treba naučiti za prolaz, odnosno za pojedinu ocjenu)	1712	3,03	1,044
P35 Kontinuirano provjeravanje znanja na kolegijima tijekom semestra	1696	3,02	1,121
P38 Broj ispitnih rokova	1689	2,90	1,276
P37 Raspored ispitnih rokova i drugih oblika provjere znanja (kolokviji i sl.)	1710	2,88	1,213
P32 Jasno definiranje ishoda kolegija, tj. koja znanja i vještine studenti trebaju usvojiti nakon pojedinog kolegija	1692	2,87	,969
P27 Raspored kolegija i obveza studenata tijekom tjedna	1705	2,80	1,210
P34 Ujednačenost kriterija na različitim kolegijima pri vrednovanju znanja	1694	2,44	1,003
P28 Organizacija prakse izvan fakulteta te suradnja sa stručnjacima koji rade u praksi	1475	2,14	1,114
P31 Mogućnosti za međunarodnu suradnju (razmjena studenata, odlasci u inozemstvo i dr.)	1393	2,11	1,102
P29 Sudjelovanje u terenskoj nastavi (uključujući ljetne škole)	1439	2,07	1,209
P30 Uključenost studenata u znanstveno-istraživačke projekte nastavnog osoblja	1457	2,04	1,092

N = broj procjena
M = aritmetička sredina
SD = standardna devijacija

Vrijedi naglasiti da je ovo prva anketa ovakve vrste provedena na Sveučilištu u Zagrebu, te uz druge oblike vrednovanja predstavlja važan element razvoja sustava za upravljanje kvalitetom. Rezultate ankete treba čitati u dobroj namjeri, u kontekstu uvjeta izvedbe i organizacije pojedinog studija te s ciljem unapređenja opće kvalitete nastave na Sveučilištu.

Prof.dr.sc. Damir Ljubotina

IMPRESSUM

Naziv:

Sveučilište u Zagrebu
UNI Q INFO
Novosti Ureda za upravljanje kvalitetom

Izdavač

Sveučilište u Zagrebu
Ured za upravljanje kvalitetom

Urednici

Prof. dr. sc. Damir Ljubotina
Prof. dr. sc. Ljiljana Pinter

Redakcija

Marija Badovinac Škrinjar, Dunja Hohnjec

Grafička obrada i priprema za tisak

Jurica Dolić, dipl. ing.
Grafički fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Lektor

dr.sc. Marko Alerić

Naklada

500 primjeraka

Tisak

Sveučilišna tiskara
Izlazi 2 puta godišnje

ISSN 1846-8985